

Monitorizarea mass-media în campania electorală pentru alegerile parlamentare 2014

Televiziuni. Raportul nr. 3

Perioada: 01 – 08 noiembrie 2014

Proiectul de monitorizare a mass-media este realizat de către CJI, APEL și API în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte și este finanțat de National Endowment for Democracy (SUA), Ambasada SUA în Republica Moldova și Fundația Est-Europeană (din resursele acordate de Guvernul Suediei prin intermediul Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA).
Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

I. Date generale

1.1 Obiectivul proiectului: monitorizarea și informarea opiniei publice privind comportamentul editorial al instituțiilor mass-media în perioada electorală pentru alegerile parlamentare din Republica Moldova.

1.2 Perioada de monitorizare: 1 octombrie 2014 – 30 noiembrie 2014.

1.3 Criteriile de selectare a instituțiilor mass-media supuse monitorizării:

Instituțiile mass-media au fost selectate în baza următoarelor criterii obiective:

- a) *forma de proprietate;*
- b) *geografie;*
- c) *limba de difuzare.*

Astfel, printre acestea sunt instituții mass-media publice și private, cu acoperire națională, cvasi-națională și regională, în limba română și în limba rusă.

1.4 Televiziuni monitorizate (în ordine alfabetică):

1. Accent TV
2. Canal 2
3. Canal 3
4. Canal Regional
5. GRT
6. Jurnal TV
7. Moldova 1
8. N4
9. Prime TV
10. ProTV Chișinău
11. TV7
12. Publika TV

1.5 Obiectul monitorizării

- A. *știrile cu caracter electoral din principala ediție informativă a zilei;*
- B. *emisiunile cu caracter electoral (câte una la fiecare TV);*
- C. *publicitatea electorală cu plată;*
- D. *dezbaterele electorale.*

Proiectul este realizat în cadrul Coaliției pentru Alegeri Libere și Corecte de Asociația Presei Electronice (monitorizare TV), Asociația Presei Independente (monitorizare presă scrisă și presă online), Centrul pentru Jurnalism Independent (monitorizare radio și presă online).

II. Cadrul metodologic

Analiza de conținut a instituțiilor mediatică s-a făcut în baza unor indicatori care permit cuantificarea și calificarea știrilor/emisiunilor cu caracter electoral, a prezențelor protagoniștilor de diferite categorii, a respectării normelor profesionale de către jurnaliști.

Categoriile de protagoniști

- Funcționari de stat¹;
- Politicieni;
- Experți;
- Cetățeni de rând;
- Alții.

Categoriile de instituții

- Președinția;
- Parlamentul;
- Guvernul;
- Administrația publică locală;
- Partidele politice

Analiza cantitativă

- Frecvența aparițiilor actorilor politici²: a) intervenții directe; b) mențiuni/apariții;
- Durata aparițiilor actorilor politici: a) intervenții directe; b) mențiuni/apariții;
- Numărul știrilor/emisiunilor cu caracter electoral;
- Numărul știrilor conflictuale cu caracter electoral;
- Numărul protagoniștilor în știrile/emisiunile cu caracter electoral;
- Paritatea sexelor în rândul protagoniștilor.

Analiza calitativă:

- Contextul prezentării actorilor politici în știri³: a) pozitiv; b) negativ; c) neutru.
- Atitudinea jurnalistului față de actorii politici în emisiuni: a) favorizantă; b) defavorizantă, c) imparțială;
- Numărul surselor în știrile conflictuale: a) o sursă; b) două și mai multe surse;
- Respectarea principiului imparțialității în știri: a) părtinire; b) nepărtinire.

Categoriile de protagoniști

Frecvența⁴ mediatizării protagoniștilor este urmărită din perspectiva clasificării acestora în cinci categorii:

Funcționari de stat

În această categorie sunt incluși reprezentanții autorităților publice care ocupă funcții de conducere în cadrul administrațiilor publice centrale și locale și care sunt importante pentru procesul decizional. Categoria include funcționari publici care dețin funcții de conducere inclusiv de nivel superior: miniștri, consilieri de stat, secretari de stat, adjuncți ai miniștrilor, primari și viceprimari, conducători și adjuncți ai autorităților publice, conducători și adjuncți de agenții, secretari ai consiliilor locale, pretori și vice-pretori

Politicieni

În cadrul acestei categorii, clasificarea are loc prin indicarea apartenenței partinice, în cazul deputaților și a liderilor și membrilor marcantă ai formațiunilor politice. Tot aici sunt incluși și membrii organelor executive dacă apar nu în cadrul executării atribuțiilor de serviciu ci în acțiunile de campanie ale formațiunilor pe care le reprezintă. În acest caz un membru al executivului este notat în categoria Politicieni cu indicarea apartenenței partinice.

Experți

În această categorie sunt incluse persoanele care oferă în cadrul subiectului o expertiză la un subiect abordat sau furnizează o analiză asupra unui domeniu precis. Această categorie include și reprezentanți din rândul

¹ Protagonii din rândul funcționarilor de stat au fost cuantificați ca membri de partid în cazurile în care au apărut ca reprezentanți ai formațiunilor politice și nu în funcțiile executive publice.

² Sunt considerați actori politici, protagonii din rândul funcționarilor de stat și al politicienilor.

³ Fiecare știre sau opinie este supusă unei evaluări de conținut și de context. Un context pozitiv ori negativ nu indică neapărat că știrea este tendențioasă. E posibil ca știrea să favorizeze sau să defavorizeze pe unul dintre subiecți și, cu toate acestea, să fie echidistantă și corectă din punct de vedere profesional.

⁴ Protagonii sunt repertoriați o singură dată per subiect indiferent de frecvența apariției sau durata intervenției directe sau a mențiunii.

diferitelor organizații ale societății civile, analiști, observatori, comentatori, precum și reprezentanții misiunilor diplomatice străine acreditate în Republica Moldova.

Cetățeni de rând

În această categorie sunt incluse persoanele intervievate în cadrul sondajelor realizate în stradă (vox-populi sau micro-trotuar) și cele care au fost solicitate în material să-și exprime punctul de vedere la un subiect fără a avea calitatea de expert.

Alții

În această categorie sunt incluse persoanele care nu se încadrează în niciuna dintre categoriile menționate mai sus, indiferent de calitatea pe care o au în cadrul subiectului.

Contextul apariției protagoniștilor

Context pozitiv

Contextul pozitiv este definit cel în care informațiile ce vizează un actor politic sunt asociate cu acțiuni pozitive pentru opinia publică în ansamblu (lupta anticorupție, succese diplomatice, reforma, succese politice, etc.), iar subiectul comportă conținut emoțional (referințe pozitive în text, laude, admirații, etc.).

Context negativ

Contextul negativ este definit cel în care informațiile ce vizează un actor politic sunt asociate cu acțiuni negative pentru opinia publică în ansamblu (corupție, gafe diplomatice, încetinirea reformei, insuccese politice, etc.), iar subiectul comportă conținut emoțional (referințe negative în text, acuzații, critici asimetrice, etc.).

Context neutru

Contextul neutru este definit cel în care informațiile ce vizează un actor politic nu sunt asociate nici cu acțiuni pozitive și nici cu cele negative pentru opinia publică în ansamblu, iar subiectul nu comportă încărcătură expresivă sau emoțională.

Poziția jurnalistului

Atitudine părtinitoare

Un astfel de comportament este definit cel în care prin formulele utilizate, jurnalistul distorsionează evenimentele mediatizate și pune în situație favorabilă sau defavorabilă actorii politici, iar prezentarea este, fie admirativă și laudativă, fie incriminatoare și negativistă.

Atitudine nepărtinitoare

Un astfel de comportament este definit cel în care textul este neutru și nu comportă conținut laudativ și nici critică asimetrică, iar prezentarea este echilibrată și fără încărcătură expresivă.

Numărul de surse în știrile conflictuale

Acest indicator vizează respectarea deontologiei profesionale, inclusiv modul în care sunt reflectate în știrile cu caracter conflictual (acuzații politice, dispute pe diferite teme, acuzații de fraude, etc.) punctele de vedere ale tuturor părților implicate⁵.

surse (1)

La acest indicator sunt clasate subiectele conflictuale în care nu sunt prezentate punctele de vedere ale tuturor părților implicate în conflict, indiferent de numărul acestora. Aici sunt incluse și subiectele în care reporterul nu demonstrează că ar fi făcut vreun efort pentru a solicita punctul de vedere al uneia sau mai multe dintre părțile din conflict, limitându-se la formule, gen: "*... X nu a comentat deocamdată știrea*".

surse (2)

La acest indicator sunt clasate subiectele conflictuale în care sunt prezentate punctele de vedere ale tuturor părților implicate în conflict. De asemenea sunt contabilizate aici și cazurile în care unul sau mai multe puncte de vedere ale părților implicate în conflict n-au putut fi prezentate din varii motive și reporterul demonstrează prin text că a făcut efortul necesar pentru a solicita opinia persoanei sau persoanelor vizate: "*... X nu a fost de găsit...*", "*... X nu a răspuns la telefon*", "*... X a refuzat să comenteze*".

⁵ În cazul în care punctele de vedere ale părților implicate în conflict sunt expuse în două secvențe separate în cadrul jurnalului, acestea sunt notate ca atare, fiind considerate ca o știre conflictuală cu două și mai multe surse (2).

III. Monitorizare televiziuni

3.1 Știrile cu caracter electoral. Date generale

În perioada 01 – 08 noiembrie 2014 au fost monitorizate 449 de știri cu caracter electoral, difuzate în principala ediție informativă de la cele 12 televiziuni. Acest număr este cu aproximativ o sută mai mare decât media săptămânală a numărului de știri din perioada precedentă de monitorizare. Ca și în perioada precedentă, cele mai multe știri au difuzat Moldova 1 (60) și Tv 7 (50), iar cele mai puține – GRT (16).

Din 145 de știri electorale cu caracter conflictual, ceea ce constituie o treime din numărul total (32%), 92 (63%) au fost scrise în temeiul mai multor surse de informație, iar 53 (37%) – cu abateri de la standardele profesionale. Trei televiziuni – Accent Tv (71%), N 4 (40%) și Canal 2 (40%) au difuzat cele mai multe știri conflictuale dintr-o singură sursă. Prime Tv, Jurnal Tv, ProTv și Moldova 1 în majoritatea cazurilor au respectat regula surselor în știri conflictuale. Ca și data trecută, în 16 la sută din numărul total de știri electorale autorii lor au demonstrat atitudine părtinitoare, iar cel mai des – cei de la Accent Tv (53%) și Canal 3 (33%). Nicio televiziune nu a demonstrat imparțialitate deplină în știri, dar cel mai mult s-au apropiat de acest standard posturile Tv7, Moldova 1, GRT, Pro Tv și Publika Tv (a se vedea tabelele de mai jos).

Tabelul 1

Raportul 3 01-08.11.2014	Știri electorale				
	Educație electorală	Obișnuite	Conflictuale	Total	% conflictuale din total
Moldova 1	1	45	14	60	26%
Prime TV	1	34	8	43	14%
Publika TV	1	30	11	42	20%
Canal 2	0	18	15	33	23%
Canal 3	2	26	11	39	34%
ProTV	1	22	15	38	45%
TV7	1	41	8	50	25%
Jurnal TV	0	9	16	25	54%
N4	1	23	10	34	24%
Accent TV	1	9	28	38	77%
Canal Regional	0	25	6	31	23%
GRT	2	11	3	16	17%
Total	11	293	145	449	32%

Tabelul 2

Raportul 3 01-08.11.2014	Surse în știrile conflictuale (număr)		Surse în știrile conflictuale (%)		Poziția jurnalistului în știri (număr)		Poziția jurnalistului în știri (%)	
	1 sursă	2 +	1 sursă	2 +	părtinitor	nepărtinitor	părtinitor	nepărtinitor
Moldova 1	3	11	21%	79%	3	57	5%	95%
Prime TV	1	7	12,5%	87,5%	6	37	14%	86%
Publika TV	4	7	36%	64%	4	38	10%	90%
Canal 2	6	9	40%	60%	5	28	15%	85%
Canal 3	4	7	36%	64%	13	26	33%	67%
ProTV	3	12	20%	80%	3	35	8%	92%
TV7	2	6	25%	75%	2	48	4%	96%
Jurnal TV	3	13	19%	81%	7	18	28%	72%
N4	4	6	40%	60%	4	30	12%	88%
Accent TV	20	8	71%	29%	20	18	53%	47%
Canal Regional	2	4	33%	67%	5	26	16%	84%
GRT	1	2	33%	67%	1	15	6%	94%
Total știri	53	92	37%	63%	73	376	16%	84%

3.1 Știrile cu caracter electoral. Televiziuni

Moldova 1

În perioada de referință Moldova 1 a mediatizat în principala sa ediție informativă a zilei 11 funcționari de stat importanți, 4 dintre care au avut între 12 și 4 apariții la ecran (intervenții directe și/sau mențiuni), iar 7 – câte una. Cel mai des a fost mediatizat premierul Iu.Leancă – de 12 ori, inclusiv în context pozitiv – de 3 ori. În context pozitiv, o dată din 5, a fost plasat și președintele N.Timofte (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 3

Moldova 1	Frecvență apariții	Context		
*Funcționari de stat		pozitiv	negativ	neutru
*Iurie Leanca	12	3	0	9
*Dorin Chirtoaca	6	0	0	6
*Nicolae Timofti	5	1	0	4
*Igor Corman	4	0	0	4

Moldova 1 a mediatizat în știrile electorale 41 de politicieni, 10 dintre care – de 2 sau de 3 ori, iar pe ceilalți – de câte 1 dată. În context pozitiv, 1 dată, a apărut liderul PLDM V.Filat, iar în context negativ, 1 dată – liderul PSRM I.Dodon (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 4

Moldova 1	Frecvență apariții	Context		
Politicieni		pozitiv	negativ	neutru
Ion Hadarca	3	0	0	3
Vlad Filat	3	1	0	2
Vladimir Voronin	2	0	0	2
Mihai Ghimpu	2	0	0	2
Renato Usatai	2	0	0	2
Igor Dodon	2	0	1	1
Ion Ceban	2	0	0	2
Tatiana Potang	2	0	0	2
Anatol Doga	2	0	0	2
Victor Ciobanu	2	0	0	2

În știrile electorale de la Moldova 1 au fost prezenți 25 de concurenți electorali, 14 dintre care cu o frecvență cuprinsă între 11 și 2 ori. Cel mai des a fost mediatizat PLR – în 11 rânduri, inclusiv 1 dată în context pozitiv; PCRM și PLDM – în câte 9 rânduri. PLDM de 4 ori a fost plasat în context pozitiv (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 5

Moldova 1	Frecvență apariții	Context		
Concurenți electorali		pozitiv	negativ	neutru
*PLR	11	1	2	8
*PCRM	9	0	0	9
*PLDM	9	4	0	5
*PL	7	0	0	7
*PDM	7	1	0	6
*PSRM	5	0	1	4
*BE-UV	4	0	0	4
*PPCD	4	0	0	4
*PPP	2	0	0	2
*PAD	2	0	0	2
*PVE	2	0	0	2
*MR	2	0	0	2
*CI-AD	2	0	0	2
*PPM	2	0	0	2

Prime Tv

Prime Tv a mediatizat în știri 8 funcționari de stat importanți, iar cel mai des – pe primarul municipiului Chișinău D. Chirtoacă, de 8 ori, inclusiv de 3 ori – în context negativ (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 6

Prime Tv	Frecvență apariții	Context		
Funcționari de stat		pozitiv	negativ	neutru
*Dorin Chirtoaca	8	0	3	5
*Igor Corman	3	0	0	3
*Nicolae Timofti	3	2	0	1

*Iurie Leanca	2	1	0	1
*Vasile Bumacov	1	0	0	1

Dintre cei 31 de politicieni prezenți în știrile electorale ale Prime Tv, 20 au apărut la ecran de câte o dată; 8 – de câte 2 ori; 2 – de câte 3 ori și unul – de 7 ori. Liderul PDM M.Lupu, în 5 rânduri din 7, a fost plasat în context pozitiv. În context pozitiv au mai fost plasați I.Corman, M.Babuc și V.Buliga, de câte 2 ori; P.Filip și V.Marinuța – de câte 1 dată. Protagonistii-politicieni care au apărut în context pozitiv la știrile Prime Tv sunt reprezentanți ai PDM (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 7

Prime Tv Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Marian Lupu	7	5	0	2
Anatol Doga	3	0	0	3
Vladimir Voronin	3	0	0	3
Igor Corman	2	2	0	0
Monica Babuc	2	2	0	0
Pavel Filip	2	1	0	1
Petru Stamati	2	0	0	2
Valentina Buliga	2	2	0	0
Valeriu Plesca	2	0	0	2
Vasile Botnari	2	0	0	2
Vitalie Marinuta	2	1	0	1

Prime Tv a mediatizat în știri 15 concurenți electorali, 3 dintre care – de câte 1 dată. Lider absolut ca frecvență a aparițiilor în știrile electorale este PDM. Concurentul PDM a apărut la ecran de 33 de ori, inclusiv în context pozitiv – de 25 de ori. Ceilalți 14 concurenți electorali, împreună, au apărut de 38 de ori (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 8

Prime Tv Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	33	25	0	8
*PCRM	9	1	1	7
*PL	5	0	0	5
*PLR	4	0	1	3
*CI-AD	3	0	0	3
*MR	2	0	0	2
*BE-UV	2	0	0	2
*CI-VP	2	0	0	2
*PLDM	2	0	0	2
*PSRM	2	0	1	1
*PpNT	2	0	0	2
*UCM	2	0	0	2

Publika Tv

Publika Tv a mediatizat, ca și Prime Tv, 5 funcționari de stat importanți, iar cel mai des – pe D.Chirtoacă – în 5 rânduri, inclusiv în context negativ – de 2 ori. I.Corman apare 1 dată în context pozitiv (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 9

Publika Tv Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Dorin Chirtoaca	5	0	2	3
*Iurie Leanca	4	0	0	4
*Nicolae Timofti	2	0	0	2
*Igor Corman	2	1	0	1
*Vasile Bumacov	1	0	0	1

Publika Tv a mediatizat în știri electorale 32 de politicieni, 20 dintre care au apărut la ecran de câte o dată, iar ceilalți – de 2-3 ori. M.Lupu, de 2 ori din 3, V.Buliga, de 2 ori din 2, au apărut în context pozitiv. De asemenea, în context pozitiv au mai fost plasați, câte 1 dată, M.Babuc, V.Stratan și V.Marinuța. În context negativ, în 2 rânduri din două, a fost plasat I.Dodon (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 10

Publika Tv Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Anatol Doga	3	0	0	3
Marian Lupu	3	2	0	1
Vladimir Voronin	3	0	0	3
Igor Dodon	2	0	2	0
Mihai Ghimpu	2	0	0	2
Mihail Formuzal	2	0	0	2
Monica Babuc	2	1	0	1
Petru Stamati	2	0	0	2
Valentina Buliga	2	2	0	0
Valentina Stratan	2	1	0	1
Valeriu Plesca	2	0	0	2
Vitalie Marinuta	2	1	0	1

Dintre 16 concurenți electorali prezenți în știrile de la Publika Tv cel mai des a fost mediatizat PDM – de 28 de ori, inclusive de 19 ori – în context pozitiv. În context negativ au fost plasați PLR – de 2 ori din 4, și PSRM – de 4 ori din 4 (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 11

Publika Tv Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	28	19	0	9
*PCRM	6	1	0	5
*BE-UV	5	0	0	5
*PL	4	0	0	4
*PLR	4	0	2	2
*PCR	4	0	0	4
*PSRM	4	0	4	0
*CI-AD	3	0	0	3
*PLDM	3	0	0	3
*PAD	2	0	0	2
*CI-VP	2	0	0	2
*PpNT	2	0	0	2
*UCM	2	0	0	2

Canal 2

Canal 2 a mediatizat în știri 7 funcționari de stat importanți, iar cel mai des, ca și Prime Tv și Publika Tv – pe D.Chirtoacă, de 7 ori, inclusiv de 4 ori – în context negativ. Ceilalți protagoniști au fost plasați în context neutru (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 12

Canal 2 Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Dorin Chirtoaca	7	0	4	3
*Nicolae Timofti	2	0	0	2
*Igor Corman	1	0	0	1
*Iurie Leanca	1	0	0	1
*Mihail Formuzal	1	0	0	1
*Dorin Recean	1	0	0	1
*Vasile Bumacov	1	0	0	1

Canal 2 a mediatizat 34 de politicieni dintre care 9 au apărut cu o frecvență cuprinsă între 2 și 5 ori. Un protagonist – V.Buliga, a apărut 1 dată din 2 în context pozitiv, iar altul – I.Dodon, a apărut de 2 ori din 2 – în context negativ (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 13

Canal 2 Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Marian Lupu	5	0	0	5
Vladimir Voronin	4	0	0	4
Igor Corman	2	0	0	2
Valentina Buliga	2	1	0	1
Mihai Ghimpu	2	0	0	2
Anatol Doga	2	0	0	2
Igor Dodon	2	0	2	0
Ion Hadarca	2	0	0	2
Pavel Filip	2	0	0	2

În rândul celor 23 de concurenți electorali prezenți în știrile de la Canal 2 cea mai mare vizibilitate a avut-o PDM și PCRM. PDM a apărut de 10 ori din 25 în context pozitiv, iar PCRM – de 3 ori din 13. PSRM, de 3 ori din 5, a fost plasat în context negativ (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 14

Canal 2 Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	25	10	0	15
*PCRM	13	3	0	10
*PL	7	0	0	7
*BE-UV	7	0	0	7
*PLR	6	0	2	4
*PSRM	5	0	3	2
*CI-AD	2	0	0	2
*PAD	2	0	0	2
*PLDM	2	0	0	2

Canal 3

Canal 3 a mediatizat 6 funcționari importanți, iar cel mai des – pe D.Chirtoacă, de 9 ori, inclusiv de 5 ori – în context negativ. Ceilalți protagoniști au apărut în context neutru (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 15

Canal 3 Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Dorin Chirtoaca	9	0	5	4
*Nicolae Timofti	2	0	0	2
*Iurie Leanca	1	0	0	1
*Octavian Bodisteanu	1	0	0	1
*Igor Corman	1	0	0	1
*Vlad Cotet	1	0	0	1

În știrile electorale de la Canal 3 au fost mediatizați 25 de politicieni cu o frecvență a aparițiilor cuprinsă între 1 și 6 ori. 8 din 15 politicieni care au apărut de 2 ori și mai des reprezintă PDM, inclusive 3 dintre aceștia apar și-n context pozitiv (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 16

Canal 3 Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Marian Lupu	6	1	0	5
Valentina Buliga	4	1	0	3
Vitalie Marinuta	4	2	0	2
Vladimir Voronin	4	1	0	3

Monica Babuc	3	0	0	3
Valeri Klimenko	3	0	0	3
Mihai Ghimpu	3	0	0	3
Igor Corman	2	0	0	2
Sergiu Sarbu	2	0	0	2
Mihai Godea	2	0	0	2
Anatol Doga	2	0	0	2
Mihail Formuzal	2	0	0	2
Natalia Gherman	2	0	0	2
Pavel Filip	2	0	0	2
Vasile Botnari	2	0	0	2

Canal 3 a mediatizat în știri 20 de concurenți electorali, iar cel mai des – PDM, de 43 de ori, exact câte apariții au întrunit toți concurenții cu frecvența între 2 și 9 ori. PDM, de 15 ori și PCRM, 1 dată, au fost plasați în context pozitiv. În context negativ au apărut PDM de 2 ori, PSRM – o dată din 4 ori și PLR – 1 dată din 3 ori (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 17

Canal 3 Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	43	14	2	27
*PCRM	9	1	0	8
*BE-UJ	7	0	0	7
*PL	6	0	0	6
*MR	5	0	0	5
*PSRM	4	0	1	3
*PAD	3	0	0	3
*PLR	3	0	1	2
*CI-AD	2	0	0	2
*PCR	2	0	0	2
*PVE	2	0	0	2

Pro Tv

Pro Tv a mediatizat 8 funcționari de stat importanți, iar cel mai des – D.Chirtoacă și pe Iu.Leancă, de câte 6 ori. Iu.Leancă apare de 2 ori în context pozitiv, iar D.Chirtoacă, de 2 ori – în context negativ (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 18

Pro Tv Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Dorin Chirtoaca	6	0	2	4
*Iurie Leanca	6	2	0	4
*Dorin Recean	3	0	0	3
*Nicolae Timofti	2	1	0	1
*Mihail Formuzal	1	0	0	1
*Vasile Bumacov	1	0	0	1
*Octavian Bodisteanu	1	0	0	1
*Oleg Efrim	1	1	0	0

În știrile electorale de la Pro Tv au fost prezenți 31 de politicieni, cu o frecvență cuprinsă între 1 și 5 ori. V.Voronin apare o dată în context pozitiv, iar V.Filat – în context negativ. M.Formuzal și R.Usatâi apar câte 1 dată în context pozitiv și în context negativ (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 19

Pro Tv Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Vladimir Voronin	5	1	0	4
Vlad Filat	5	0	1	4

Mihail Formuzal	4	1	1	2
Renato Usatai	3	1	1	1
Oleg Brega	3	0	0	3
Igor Dodon	2	0	0	2
Ion Hadarca	2	0	0	2
Mihai Ghimpu	2	0	0	2
Anatol Doga	2	0	0	2
Valeriu Plesca	2	0	0	2

Din cei 26 de concurenți electorali mediatizați în știri la Pro Tv 16 au avut o frecvență cuprinsă între 2 și 14 apariții la ecran. PCRM în 2 rânduri din 14 a apărut în context pozitiv, iar PLDM, o dată din 12 – în context negativ. BE-UV și PPP, câte 1 dată, au fost plasați în context pozitiv și negativ (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 20

Pro Tv Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PCRM	14	2	0	12
*PLDM	12	0	1	11
*PDM	8	0	0	8
*BE-UV	8	1	1	6
*PSRM	6	0	0	6
*PLR	6	0	0	6
*PAD	4	0	0	4
*PPP	4	1	1	2
*PL	4	0	0	4
*CI-OB	3	0	0	3
*MR	2	0	0	2
*CI-AD	2	0	0	2
*CI-VP	2	0	0	2
*PPM	2	0	0	2
*PpNT	2	0	0	2
*UCM	2	0	0	2

Tv 7

Tv 7 a mediatizat în știrile electorale 8 funcționari de stat importanți, iar cel mai des – pe D.Chirtoacă, de 5 ori, inclusiv de 4 ori – în context negativ. Iu.Leancă, de 2 ori din 4, și V.Bumacov 1 dată din 2, au fost plasați în context pozitiv (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 21

Tv 7 Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Dorin Chirtoaca	5	0	4	1
*Iurie Leanca	4	2	0	2
*Igor Corman	4	0	0	4
*Nicolae Timofti	4	0	0	4
*Dorin Recean	3	0	0	3
*Vasile Bumacov	2	1	0	1
*Iulian Groza	1	0	0	1
*Valeriu Chiveri	1	0	0	1

21 din cei 25 de politicieni, prezenți în știrile electorale de la Tv 7, au apărut de câte 1 dată; 3 – de câte 2 ori și 1, liderul PLDM V.Filat, de 4 ori, inclusiv în 3 rânduri, în context pozitiv. O dată, în context pozitiv a apărut și L.Palihovici, de asemenea, reprezentantă a PLDM (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 22

Tv 7 Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Vlad Filat	4	3	0	1
Chiril Lucinschi	2	0	0	2

Liliana Palihovici	2	1	0	1
Tatiana Potang	2	0	0	2

Tv7 a mediatizat în știri 13 concurenți electorali, iar cel mai des – PLDM, de 11 ori, PLR și PDM, de câte 7 ori. PLDM în 4 rânduri a fost plasat în context pozitiv și 1 dată – în context negativ. PLR de 2 ori a apărut în context pozitiv și 1 dată – în context negativ. PDM, câte 1 dată, a fost plasat în context pozitiv și negativ (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 23

Tv 7 Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PLDM	11	4	1	6
*PLR	7	2	1	4
*PDM	7	1	1	5
*PVE	3	0	0	3
*PL	3	0	0	3
*PSRM	3	0	0	3
*BE-UV	3	0	0	3
*PCRM	3	0	0	3
*MR	2	0	0	2
*PCR	2	0	1	1

Jurnal Tv

Jurnal Tv a mediatizat în știri electorale 6 funcționari de stat importanți, iar cel mai des - pe D.Chirtoacă, de 5 ori, inclusiv de 2 ori – în context negativ. În context negativ, 1 dată, mai apare și Gh.Lungu (Tabel 22).

Tabelul 24

Jurnal Tv Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Dorin Chirtoaca	5	0	2	3
*Dorin Recean	2	0	0	2
*Vasile Bumacov	1	0	0	1
*Gheorghe Lungu	1	0	1	0
*Iurie Leanca	1	0	0	1
*Nicolae Timofti	1	0	0	1

Din cei 20 de politicieni, prezenți în știrile electorale de la Jurnal Tv, 16 au apărut de câte 1 dată; 2 – de câte 2 ori și alți 2 – V.Plahotniuc și M.Lupu, de 5 și, respectiv, de 6 ori, inclusiv în câte 2 rânduri – în context negativ. Nici un protagonist politician nu a fost plasat în știri în context pozitiv (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 25

Jurnal Tv Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Marian Lupu	6	0	2	4
Vlad Plahotniuc	5	0	2	3
Dumitru Diacov	2	0	0	2
Mihail Formuzal	2	0	0	2

Jurnal Tv a mediatizat 12 concurenți electorali, cu unul mai mult decât în 2 săptămâni anterioare, iar cel mai des – PDM, de 21 de ori, inclusiv în 7 rânduri, în context negativ. În perioada precedentă de monitorizare indicatorii corespunzători erau 41 și 33. În context negativ au mai fost plasați PLDM și PLR – câte 1 dată din 6. PLR – unicul concurent care a apărut 1 dată și-n context pozitiv (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 26

Jurnal Tv Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	21	0	7	14
*PLR	6	1	1	4
*PLDM	6	0	1	5
*PCRM	4	0	0	4

*BE-UV	2	0	0	2
*PL	2	0	0	2

N4

În știrile N4 cu caracter electoral au fost prezenți 4 funcționari de stat, iar cel mai des, ca și în perioada anterioară de monitorizare – Iu.Leancă – de 7 ori, inclusiv de 4 ori – în context pozitiv. În context pozitiv, de 2 ori din 3, a mai apărut D.Recean, iar în context negativ, de 3 ori din 4 – D.Chirtoacă (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 27

N4 Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Iurie Leanca	7	4	0	3
*Dorin Chirtoaca	4	0	3	1
*Dorin Recean	3	2	0	1
*Nicolae Timofti	2	0	0	2

În știrile electorale de la N4 s-au regăsit 23 de politicieni, iar cel mai des, ca și data trecută – V.Filat, de 5 ori, inclusiv de 4 ori în context pozitiv; I. Dodon, de 4 ori, inclusiv în context negativ – de 2 ori, și V.Voronin, de 5 ori, inclusiv 1 dată – în context pozitiv. În context negativ, 1 dată din 2, a mai fost plasat D.Chirtoacă (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 28

N4 Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Vlad Filat	5	4	0	1
Igor Dodon	4	0	2	2
Vladimir Voronin	3	1	0	2
Renato Usatai	2	0	1	1
Igor Corman	2	0	0	2
Mihai Ghimpu	2	0	0	2
Ion Hadarca	2	0	0	2
Dorin Chirtoaca	2	0	1	1
Iurie Leanca	2	2	0	0
Zinaida Greceanai	2	0	0	2

N4 a mediatizat în știri 11 concurenți electorali, iar mai des – PLDM, de 14 ori, inclusiv de 8 ori – în context pozitiv, și PSRM, de 10 ori, inclusiv de 2 ori – în context negativ. În context pozitiv au mai fost plasați PCRPM și PLR, de câte 2 ori din câte 9 apariții. În context negativ au apărut, de câte 2 ori, PL și PLR, iar 1 dată – PPP (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 29

N4 Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PLDM	14	8	0	6
*PSRM	10	0	2	8
*PCRPM	9	2	0	7
*PL	9	0	2	7
*PLR	9	2	2	5
*PDM	6	0	0	6
*PPP	3	0	1	2
*PVE	2	0	0	2

Accent Tv

Accent Tv a mediatizat în știri electorale 6 funcționari de stat importanți cu o frecvență de la 1 la 3 apariții. 4 funcționari din 6, câte 1 dată, au apărut în context negativ (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 30

Accent Tv Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Iurie Leanca	3	0	1	2

*Vasile Bumacov	2	0	1	1
*Dorin Recean	2	0	1	1
*Dorin Chirtoaca	2	0	0	2
*Octavian Bodisteanu	2	0	0	2
*Veaceslav Ceban	1	0	1	0

În știrile electorale de la Accent Tv au fost prezenți 24 de politicieni, 9 dintre care cu o frecvență cuprinsă între 2 și 5 ori. R.Usatâi și I.Dodon, câte 1 dată, au apărut în context pozitiv (I.Dodon, în perioada anterioară era unicul apărut în context pozitiv, de 3 ori din 3). Ca și data trecută, cel mai des în context negativ a fost plasat V.Filat – de 4 ori din 4. În 2 rânduri din 4, în context negativ, a apărut și M.Lupu (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 31

Accent Tv Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Renato Usatai	5	1	0	4
Mihail Formuzal	5	0	0	5
Vladimir Voronin	4	0	0	4
Marian Lupu	4	0	2	2
Vlad Filat	4	0	4	0
Mihai Ghimpu	3	0	0	3
Vitalie Marinuta	3	0	0	3
Igor Dodon	2	1	0	1
Grigore Petrenco	2	0	0	2

Accent Tv a mediatizat în știri 11 concurenți electorali, iar cel mai des – PDM, de 21 de ori, inclusiv de 8 ori – în context negativ. PLDM, în context negativ, a fost plasat în 6 rânduri din 9, iar PCRPM – 1 dată din 6 apariții. În context pozitiv au apărut, de câte 1 dată, doi concurenți electorali – PPP și PSRM (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 32

Accent Tv Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PDM	21	0	8	13
*PLDM	9	0	6	3
*PPP	7	1	0	6
*PL	7	0	0	7
*PCRPM	6	0	1	5
*BE-UV	6	0	0	6
*PSRM	5	1	0	4
*PLR	4	0	0	4
*PPCD	2	0	0	2
*PFP	2	0	0	2
*MR	1	0	0	1

Canal Regional

Canal Regional a mediatizat în știri electorale 5 funcționari de stat, dintre care unul (Iu.Leancă) – de 3 ori, iar ceilalți – de câte 2 ori. N.Nicolaev a apărut 1 dată în context pozitiv și 1 dată – în context negativ. De 2 ori din 2 apariții, în context negativ, a fost plasat D.Chirtoacă (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 33

Canal Regional Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Iurie Leanca	3	0	0	3
*Nicolai Nicolaev	2	1	1	0
*Dorin Chirtoaca	2	0	2	0
*Igor Corman	2	0	0	2
*Nicolae Timofti	2	0	0	2

În știrile electorale de la Canal Regional au fost prezenți 19 politicieni (data trecută – 9), 5 dintre care cu câte 2 apariții, iar ceilalți – cu câte una. Toți protagoniștii-politicieni au fost plasați în context neutru (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 34

Canal Regional Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Iurie Stoicov	2	0	0	2
Vasile Bolea	2	0	0	2
Eugen Carpov	2	0	0	2
Igor Dodon	2	0	0	2
Zinaida Greceanai	2	0	0	2

Canal Regional a mediatizat în știri 12 concurenți electorali, iar cel mai des – PSRM, de 7 ori. PDM, de 2 ori din 3 apariții, a fost plasat în context pozitiv, iar PL, în unica apariție – în context negativ (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 35

Canal Regional Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*PSRM	7	0	0	7
*PR	3	0	0	3
*PLDM	3	0	0	3
*PLR	3	0	0	3
*PDM	3	2	0	1
*PCRM	3	0	0	3
*PDA	2	0	0	2

GRT

În știrile electorale de la GRT au fost mediatizați de unu-două ori 8 funcționari de stat, 4 dintre care, în câte un rând, au fost plasați în context pozitiv (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 36

GRT Funcționari de stat	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
*Alexandr Tarnavschi	2	0	0	2
*Dimitru Constantinov	2	1	0	1
*Iurie Leanca	2	1	0	1
*Mihail Formuzal	2	1	0	1
*Valeri Ianioglo	2	1	0	1
*Andrian Candu	1	0	0	1
*Dorin Chirtoaca	1	0	0	1
*Serghei Cimpoiș	1	0	0	1

În numărul redus de știri electorale de la GRT se regăsesc 6 politicieni, fiecare cu câte o apariție, inclusiv unul – N.Dudoglo, în context pozitiv (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 37

GRT Politicieni	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru
Mihail Formuzal	1	0	0	1
Nicolae Dudoglo	1	1	0	0
Anastasia Tucan	1	0	0	1
Petru Pomujac	1	0	0	1
Vasile Neicovcen	1	0	0	1
Renato Usatai	1	0	0	1

GRT a mediatizat 7 concurenți electorali (data trecută – 12), inclusiv PPCD – 1 dată, PDM – de 3 ori, iar ceilalți – de câte 2 ori. PDM, 1 dată, a apărut în context pozitiv (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 38

GRT Concurenți electorali	Frecvență apariții	Context		
		pozitiv	negativ	neutru

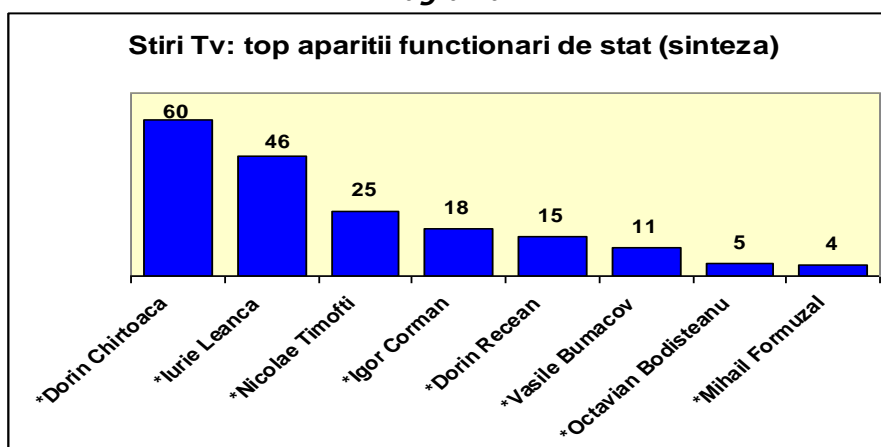
*PDM	3	1	0	2
*BE-UJ	2	0	0	2
*PLDM	2	0	0	2
*PCR	2	0	0	2
*PCRM	2	0	0	2
*PPP	2	0	0	2
*PPCD	1	0	0	1

3.3 Știrile electorale. Generalizări frecvență și context

Frecvență apariții funcționari de stat

În perioada 01-08 noiembrie cea mai mare vizibilitate, cumulat, în știrile electorale de la televiziunile monitorizate, au avut-o primarul D.Chirtoacă și premierul Iu.Leancă (a se vedea diagrama de mai jos). Aparițiile primarului D.Chirtoacă au oscilat între 1, la GRT, și 9 – la Tv Canal 3, iar ale premierului Iu.Leancă – între 1, la Jurnal Tv, și 12 – la Tv Moldova 1.

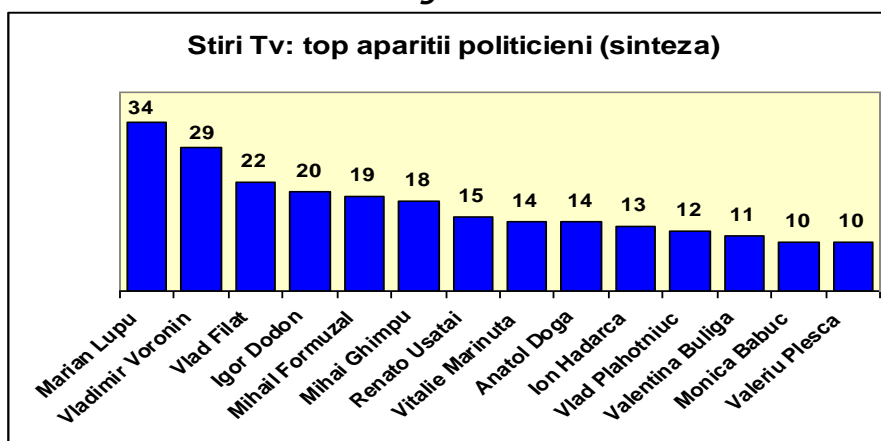
Diagrama 1

Frecvență apariții politicieni

În rândul politicienilor cu cele mai multe apariții în știrile electorale de la televiziunile monitorizate întâietatea o dețin liderii PDM și PCRM (a se vedea diagrama de mai jos). Data trecută pe poziția a doua era liderul PLDM. Din 34 de apariții ale liderului PDM M.Lupu, majoritatea (21) au fost înregistrate la 4 televiziuni: Prime Tv (7), Publika Tv (3), Canal 2 (5) și Canal 3 (6). Alte 10 apariții au fost atestate la Jurnal Tv (6) și Accent Tv (4). Din 29 de apariții ale liderului PCRM, V.Voronin, 28 au fost înregistrate la 8 televiziuni din 12, frecvența fiind de la 2 (Moldova 1) la 5 ori (Pro Tv). Liderul PLDM, V.Filat, nu a apărut în știrile electorale de la 6 din cele 12 televiziuni monitorizate: la Prime Tv, Publika Tv, Canal 3, Jurnal Tv, Canal Regional și GRT. La celelalte a apărut între 1 dată (Canal 2) și 5 ori (Pro Tv și N4). În comparație cu perioada precedentă de monitorizare majoritatea televiziunilor au asigurat un echilibru relativ rezonabil al prezenței politicienilor în știrile electorale difuzate în perioada de referință.

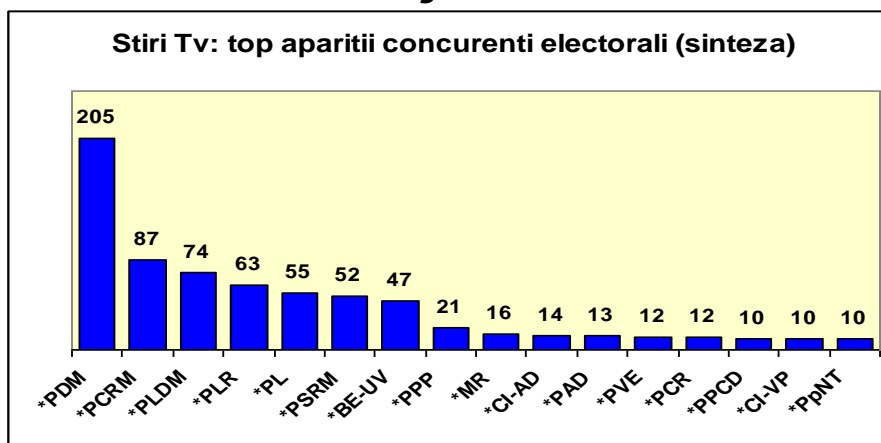
Diagrama 2

Frecvență apariții concurenți electorali

Dintre concurenții electorali mediatizați în știri de televiziunile monitorizate cea mai mare vizibilitate a avut-o, detașat, PDM. Din 205 de apariții ale PDM în știrile electorale de la toate televiziunile 129 (62,9%) au fost difuzate de 4 televiziuni: Prime Tv (33), Publika Tv (28), Canal 2 (25) și Canal 3 (43). Alte 42 de apariții (câte 21) au fost asigurate de 2 televiziuni – Accent Tv și Jurnal Tv. PCRm a întrunit 54 de apariții (62%) din total în știrile electorale difuzate de 5 televiziuni (Moldova 1, Prime Tv, Canal 2, Canal 3 și Pro Tv). PLDM, cel mai des, a apărut în știrile electorale ale N 4 (14) ProTv (12) și Tv7 (11) – de 37 de ori (50%) din totalul de 74. PLR din 63 de apariții 20 (31,7%) le-a avut la 2 televiziuni – Moldova 1 (11) și N4 (9).

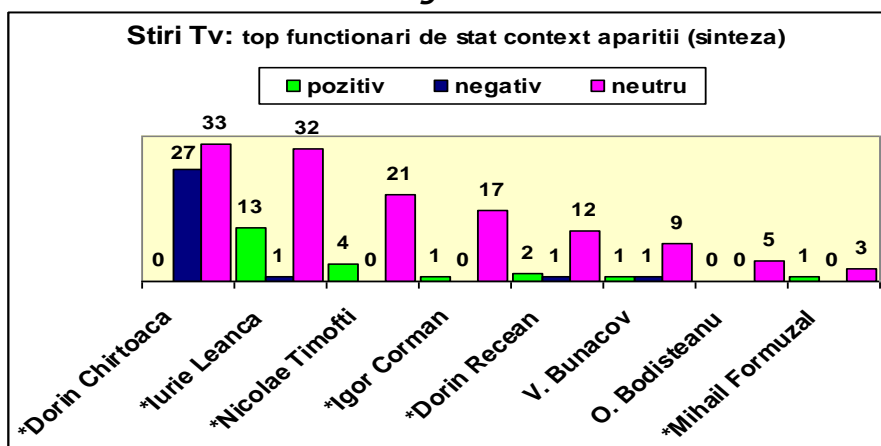
Diagrama 3

Context apariții funcționari de stat

De cele mai multe ori funcționarii de stat au fost prezentați în știri electorale în context neutru. În context pozitiv, cel mai des a fost plasat Iu.Leancă – de 13 ori. În context negativ cel mai des a apărut, ca și data trecută, D.Chirtoacă – de 27 de ori sau, într-o săptămână, de două ori mai mult decât în perioada precedentă de 2 săptămâni (13 ori).

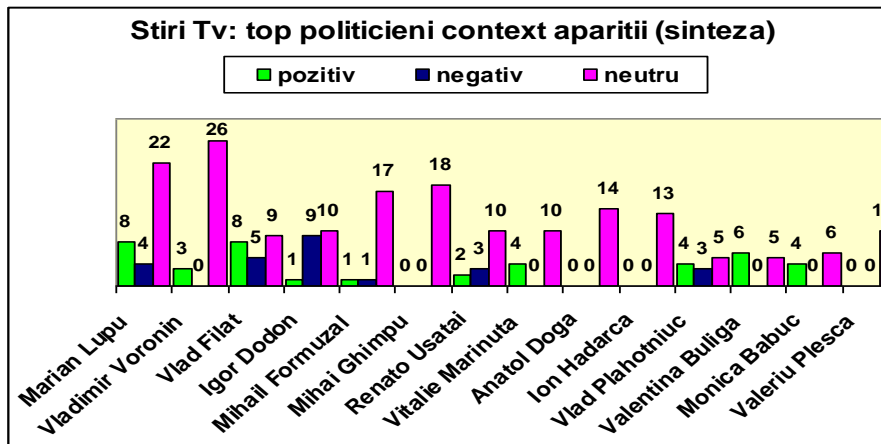
Diagrama 4

Context apariții politicieni

De cele mai multe ori politicienii au apărut în știri electorale în context neutru (a se vedea diagrama de mai jos). În context pozitiv au fost plasați cel mai des liderii PDM și PLDM M.Lupu și, respectiv, V.Filat. Între politicienii care au apărut de mai multe ori în context pozitiv, asigurat în cea mai mare parte de televiziunile Prime Tv, Publika Tv, Canal 2 și Canal 3, se mai regăsesc 4 reprezentanți ai PDM. 7 din 8 apariții în context pozitiv ale liderului PLDM au fost atestate la două televiziuni – N4 (4) și Tv7 (3). În context negativ cel mai des au fost plasați în știri I.Dodon, de 9 ori, și V.Filat, de 5 ori, inclusiv de 4 ori – la Accent Tv.

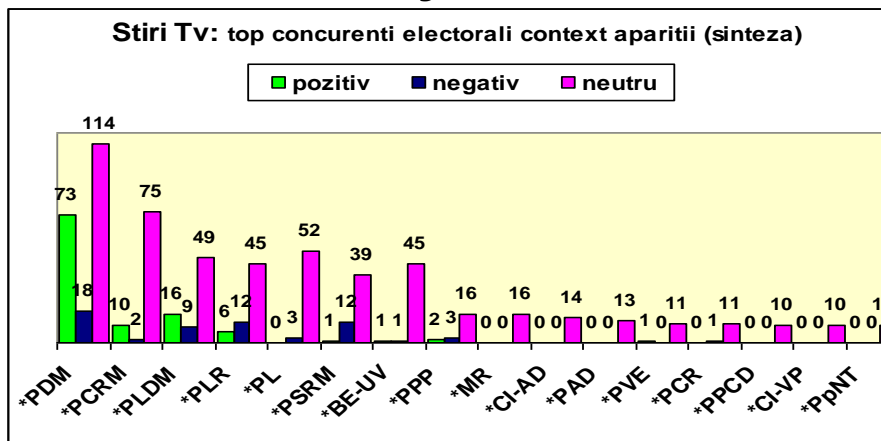
Diagrama 5

Context apariții concurenți electorali

În știrile televiziunilor monitorizate concurenții electorali au apărut în majoritatea cazurilor în context neutru (a se vedea diagrama de mai jos). Patru concurenți au apărut în știri electorale și-n context pozitiv, iar cel mai des – PDM, de 73 de ori. În 68 de rânduri (93%) PDM a fost plasat în context pozitiv la Prime Tv (25), Publika Tv (19), Canal 2 (10) și Canal 3 (14). PLDM a apărut în context pozitiv în 16 rânduri, inclusiv de 4 ori la Tv7, și de 8 ori – la N4 (în total – 75%). În context negativ cel mai des au apărut PDM, de 18 ori (inclusiv la Jurnal Tv – de 7 ori, și la Accent Tv – de 8 ori), PLR și PSRM (de 4 ori la Publika Tv și de 3 ori – la Canal 2) – de câte 12 ori.

Diagrama 6

Concluzii:

- În perioada de referință televiziunile monitorizate au sporit numărul știrilor electorale în comparație cu perioadele anterioare;
- pe trei segmente monitorizate – numărul știrilor electorale cu caracter conflictual (o treime); numărul știrilor conflictuale scrise în temeiul unei singure surse de informații (fiecare a treia știre) și atitudinea reporterilor (în 16% de cazuri – atitudine părtinitoare) situația a rămas cam aceeași ca și în perioada precedentă;
- în linii mari, televiziunile ProTv, Tv7, N4 și GRT au asigurat un echilibru relativ al frecvenței în știrile electorale a funcționarilor de stat, a politicienilor și a concurenților electorali;
- Publika Tv, Jurnal Tv, Accent Tv și Canal Regional au asigurat un echilibru relativ al frecvenței în știri a funcționarilor de stat și a politicienilor, dar au admis un dezechilibru clar în prezența concurenților electorali;
- Moldova 1 a asigurat un echilibru relativ al frecvenței în știri a politicienilor și a concurenților electorali, dar a admis dezechilibru în prezența funcționarilor de stat;
- Canal 2 și Canal 3 au menținut un echilibru relativ al frecvenței în știri a politicienilor, dar au admis un dezechilibru clar în prezența funcționarilor de stat și a concurenților electorali;
- Prime Tv a admis dezechilibru în numărul de apariții ale funcționarilor de stat și ale politicienilor, dar, mai ales, ale concurenților electorali, favorizând vădit PDM;
- Prime Tv, Publika Tv, Canal 2 și Canal 3 au plasat concurentul electoral PDM în context pozitiv în majoritatea covârșitoare a cazurilor;
- N4 a plasat în context pozitiv concurentul electoral PLDM în majoritatea cazurilor, iar Tv7 – în o treime din cazuri;
- Jurnal Tv și Accent Tv au plasat în context negativ, din rândul concurenților electorali, de cele mai dese ori PDM.

Concluzie generală

Parte dintre televiziunile monitorizate continuă să reflecte distorsionat alegerile parlamentare în principalul program de știri al zilei.

3.4 Emisiunile cu caracter electoral

În perioada 01-08 noiembrie 2014, 9 din cele 12 posturi tv monitorizate au difuzat împreună 29 de emisiuni cu caracter electoral. Cumulat, acestea au avut o durată de aproape 22 de ore. Moldova 1, Pro TV Chișinău și Canal Regional nu au pus pe post nicio emisiune cu caracter electoral în perioada vizată.

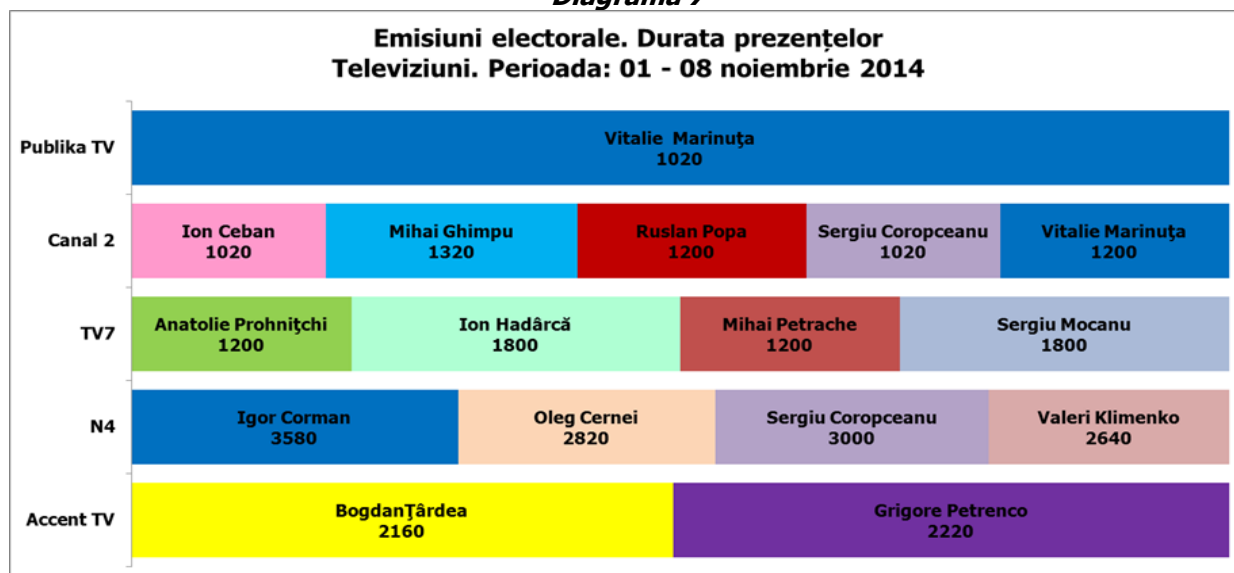
Ca durată, emisiunile de la Canal 2, care au fost și cele mai numeroase, le depășesc pe cele de la alte 8 posturi tv (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 39

Postul TV	Titlul emisiunii	Număr emisiuni	Durata (ore/min/sec)
Moldova 1	Moldova în direct	0	0:00:00
Prime TV	Replica	1	0:49:00
Publika TV	Fabrika	3	3:37:10
Canal 2	Tema zilei	7	5:10:28
Canal 3	Особое мнение	5	0:15:44
Pro TV Chișinău	În profunzime	0	0:00:00
TV7	Politica	4	4:22:57
Jurnal TV	Cabinetul din umbră	1	1:44:00
N4	Puterea a patra	4	3:20:50
Accent TV	1+1	3	1:49:04
Canal Regional	Loc de dialog	0	0:00:00
GRT	Лицом к региону	1	0:45:31
Total		29	21:54:44

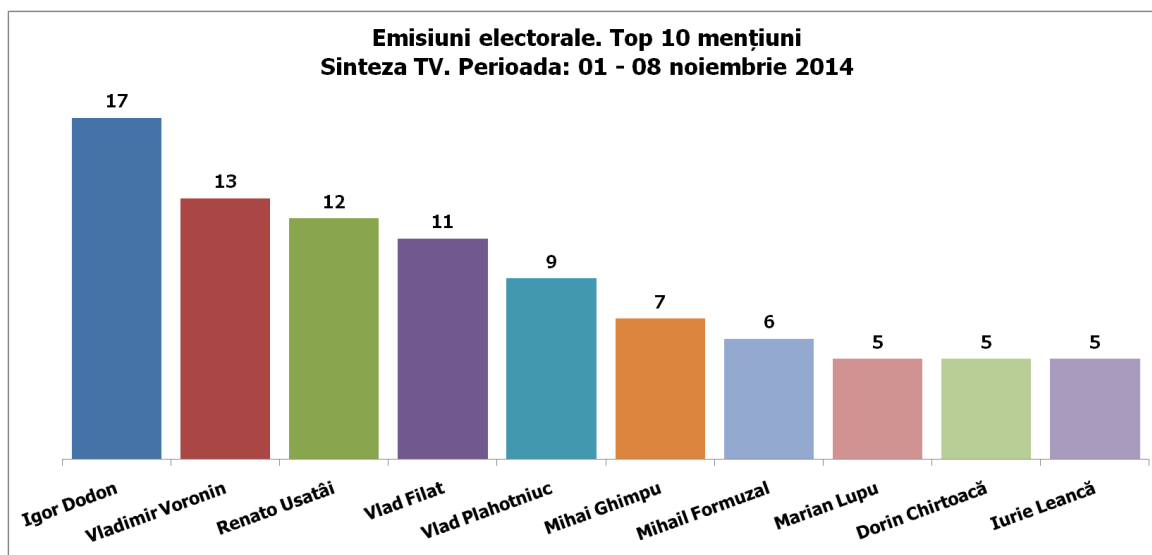
În perioada de referință, cinci din cele nouă posturi tv care au difuzat emisiuni cu caracter electoral, au avut ca invitați în studio 14 protagoniști din rândul politicienilor (a se vedea diagrama de mai jos). Dintre aceștia, doi protagoniști au fost invitați de 2 ori (Sergiu Coropceanu la *Tema zilei* de la Canal 2 și la *Puterea a patra* de la N4; Vitalie Marinuța la *Fabrika* de la Publika TV și la *Tema zilei* de la Canal 2).

Diagrama 7

De asemenea, în cele 149 de mențiuni din cadrul emisiunilor cu caracter electoral, au fost vizate 46 de persoane. Cumulat, cel mai des a fost menționat Igor Dodon (de 17 ori), urmat de Vladimir Voronin (de 13 ori), Renato Usatîi (de 12 ori), Vladimir Filat (de 11 ori), Vladimir Plahotniuc (de 9 ori), Mihail Formuzal (de 6 ori), Marian Lupu, Iurie Leancă și Dorin Chirtoacă (de câte 5 ori) (a se vedea diagrama de mai jos cu top 10 protagoniști).

Diagrama 8

Cei 10 protagoniști au fost menționați în mod diferit în emisiunile de la posturile de televiziune monitorizate. Igor Dodon și Renato Usatîi au fost menționați în emisiunile cu caracter electoral de la șapte posturi tv din nouă. Pe de altă parte, Dorin Chirtoacă și Iurie Leancă au fost menționați în emisiuni la trei televiziuni (a se vedea tabelul de mai jos).

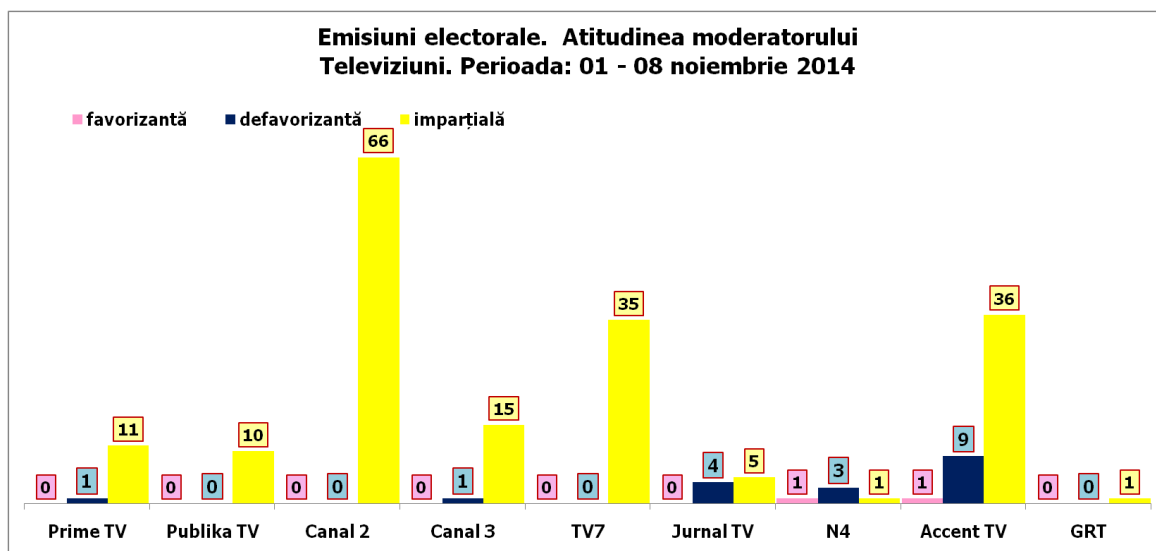
Tabelul 40

Nr.	Protagoniști	Prime	Publika	Canal2	Canal3	Tv7	Jurnal	N4	A-Tv	Total
1	I.Dodon		1	4	3	2	1	4	2	17
2	V.Voronin			3	1	3	1	3	2	13
3	R.Usatîi	1	1	2	1	3		3	1	12
4	V.Filat			2		2	1	3	3	11
5	V.Plahotniuc			1		3	1	1	3	9
6	M.Ghimpu			1		1	1	2	2	7
7	M.Formuzal			1	1	1		2	1	6
8	M.Lupu			2		1		1	1	5
9	D.Chirtoacă			3				1	1	5
10	Iu.Leancă			2		1		2		5

Referindu-ne la prestația moderatorilor în cadrul emisiunilor cu caracter electoral în perioada 01-08 noiembrie 2014, menționăm că în 241 de cazuri din 261—aceasta a fost imparțială. Celelalte 20 de referințe directe sau mențiuni la adresa actorilor personalizați și instituționalizați s-au repartizat astfel: 2 cazuri de *favorizare* contra 18 cazuri de *defavorizare* (a se vedea diagrama de mai jos).

Cazurile de *favorizare* a unui protagonist a fost înregistrat la emisiunea *Puterea a patra* a postului de televiziune N4, față de Iurie Leancă și la emisiunea *1+1* de la Accent TV, față de Grigore Petrenco. O *atitudine defavorizantă*, pe de altă parte, au avut moderatorii emisiunilor: *Особое мнение* de la Canal 3 (1 dată, față de Igor Dodon), *Replica de la Prime TV* (1 dată, față de PSRM), *Puterea a patra de la N4* (3 cazuri, față de PCRM, PSD și CPE), *Cabinetul din Umbră* de la Jurnal TV (4 cazuri, față de Valeriu Streleț, Viorel Albu, Vladimir Voronin, PDM), *1+1* de la Accent TV (9 cazuri, față de Nicolae Timofti, Mihai Ghimpu, Vladimir Filat, Andrian Candu, Marian Lupu, PLDM, PDM în două rânduri și CPE).

Diagrama 9

Concurenții electorali au avut o vizibilitate diferită în cadrul emisiunilor cu caracter electoral de la cele 9 posturi tv. Numărul concurenților mediatizați în cadrul celor 29 de emisiuni cu caracter electoral variază între 6 (la Canal 3 și Jurnal TV) și 16 (la N4) (a se vedea tabelul de mai jos).

Tabelul 41

Nr.	Prime	Publika	Canal2	Canal3	Tv7	Jurnal	N4	A-Tv	GRT
Concurenți	7	9	10	6	12	6	16	11	
1	PCRM	PDM	PL	PSRM	PLR	PDM	PDM	PPP	
2	PDM	MR	PCR	PDM	MPA	PLDM	BE-UV	PSRM	
3	PL	PCRM	PDM	PPP	PVE	PCRM	CI-OC	PDM	
4	PLDM	PL	BE-UV	PCRM	UCM	PL	MR	PCRM	
5	PPCD	PLDM	PSRM	BE-UV	PDM	PLR	PCRM	PL	
6	PPP	PNL	CI-VP	MR	PCRM	PSRM	PL	PLDM	
7	PSRM	PPP	PCRM		PLDM		PSRM	PLR	
8		PPRM	PLDM		PPP		PPP	MPA	
9		PSRM	PLR		PSRM		PLDM	PNL	
10			PPP		BE-UV		MPA	BE-UV	
11					PL		PCR	PPCD	
12					PPCD		PLR		
13							PNL		
14							CI-OB		
15							PPCD		
16							PR		

Concluzii:

- În perioada 01-08 noiembrie 2014, 9 din 12 posturi tv monitorizate au difuzat împreună 29 de emisiuni cu caracter electoral, numărul acestora variind de la o emisiune la șapte. Trei posturi tv (Moldova 1, Pro TV Chișinău și Canal Regional) nu au difuzat astfel de emisiuni;
- În cadrul celor 29 de emisiuni cu caracter electoral, 14 persoane au avut intervenții directe, fiind invitate în platou;
- Moderatorii emisiunilor au avut o atitudine părtinitoare față de protagoniștii personalizați direcți sau indirecti de 20 de ori, fiind semnalate 2 cazuri de *favorizare* și 18 cazuri de atitudine *defavorizantă* față de protagoniști;

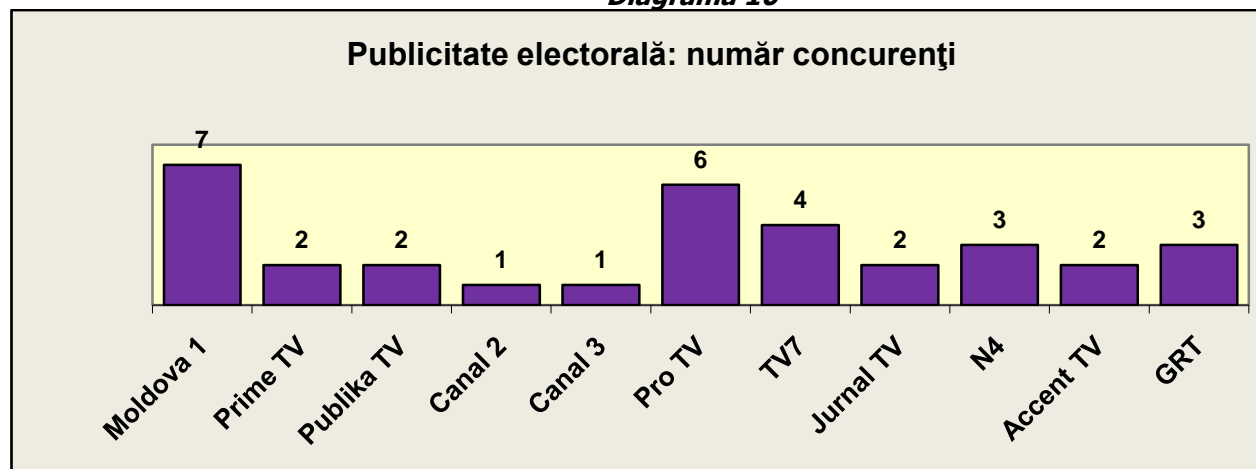
3.5 Publicitatea electorală

În perioada de referință, 11 din cele 12 posturi de televiziune monitorizate au difuzat publicitate electorală cu plată. Excepție, în acest sens, a făcut Canal Regional, care va difuza, conform *Declarației privind politica editorială în campania electorală pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014*, doar spoturi sociale și de educație civică și electorală. În perioada monitorizată, 8 concurenți (PLDM, PDM, PL, PLR, PPP, PSRM, PPRM și candidatul independent Oleg Cernei) au plasat publicitate electorală la televiziunile vizate. Niciun post tv din cele 11 nu a plasat publicitatea celor 8 concurenți. Un post tv din 11 (Moldova 1) a difuzat publicitatea a 7 concurenți (PLDM, PDM, PL, PLR, PPP, PSRM, PPRM). La Pro TV Chișinău a putut fi văzută publicitatea a 6 concurenți electorali (PLDM, PDM, PL, PLR, PSRM, candidatul independent Oleg Cernei). O televiziune (TV7) a difuzat spoturile publicitare ale 4

21 | Acest raport a fost realizat de Asociația Presei Electronice cu sprijinul Ambasadei Statelor Unite în Republica Moldova

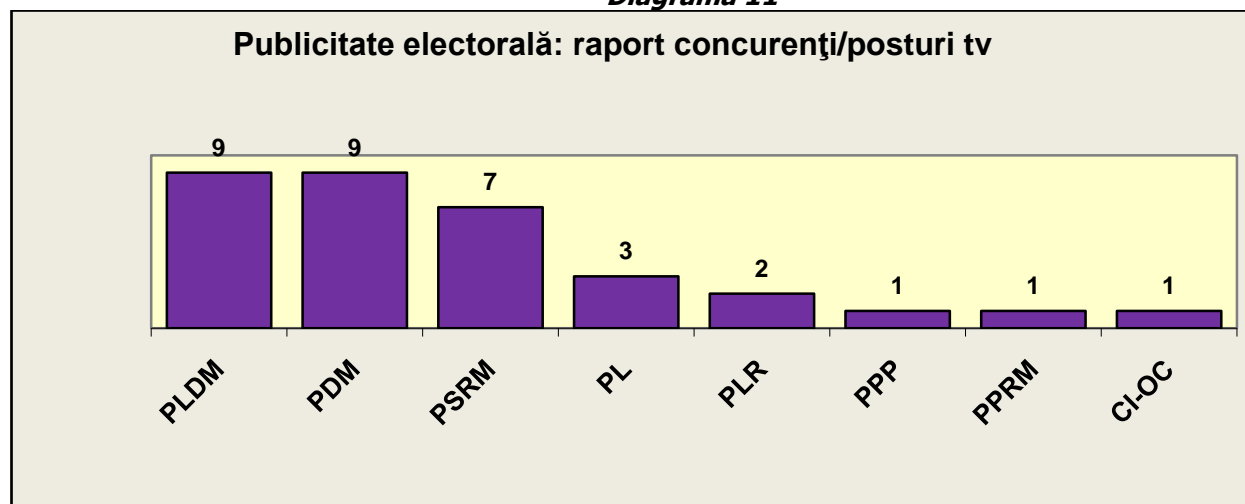
concurenți (PLDM, PDM, PL, PSRM). 2 posturi tv (N4 și GRT) au pus pe post publicitatea electorală contra plată a 3 concurenți (PLDM, PDM, PSRM), 4 posturi au difuzat publicitatea a 2 concurenți: Prime TV și Publika TV au pus pe post spoturile electorale ale PLDM și PDM, iar Jurnal TV și Accent TV – ale PLDM și PSRM. Alte două posturi de televiziune au difuzat publicitatea unui singur concurent electoral (Canal 2 și Canal 3 – PDM) (a se vedea diagrama de mai jos).

Diagrama 10

Doi concurenți electorali (PLDM și PDM) au difuzat publicitatea cu plată la câte 9 televiziuni, iar un concurent (PSRM) – la 7 posturi Tv. Trei concurenți electorali (PPP, PPRM și CI-OC) s-au limitat să difuzeze spoturi de publicitate la câte o televiziune (a se vedea diagrama de mai jos).

Diagrama 11

În perioada de raport nu au fost înregistrate abateri de la regulile privind plasarea publicității contra plată la tv.

Concluzii:

- În perioada de referință, 11 din 12 posturi tv monitorizate au difuzat publicitate electorală cu plată;
- 8 concurenți electorali au plasat publicitate contra plată la cele 11 posturi tv;
- Numărul concurenților electorali care au plasat publicitate electorală la cele 11 posturi variază între 1 și 7;
- Cea mai mare vizibilitate prin intermediul spoturilor electorale au avut-o PLDM și PDM, iar cea mai mică – PPP, PPRM și candidatul independent Oleg Cernei;
- În perioada de referință nu au fost înregistrate abateri de la regulile privind plasarea publicității contra plată la tv.

3.6 Dezbaterile electorale

În perioada de referință, 3 posturi de televiziune din 12 monitorizate au organizat dezbateri electorale. Astfel, Moldova 1 a difuzat 5 emisiuni de dezbateri, Jurnal TV – 3 emisiuni și Accent TV – 2 emisiuni.

Cele 5 dezbateri de la postul public de televiziune, difuzate toate în limba română, au avut o durată totală de 300 de minute, și 15 invitați, reprezentanți ai tot atâția concurenți electorali, cărora li s-au dat câte 16 minute pentru expunere. În cadrul emisiunii de pe 8 noiembrie 2014, unul dintre moderatori a avut, în două rânduri, un tratament *defavorizant* față de un concurent electoral. Prin modalitatea de exprimare, abordarea vădit tendențioasă a

subiectului pus în discuție, precum și prin punerea accentului pe faptul că mai mulți membri au părăsit formațiunea invitatului în platou, moderatorul a manifestat un comportament *defavorizant* față de reprezentantul PCRM, Gheorghe Anghel, încălcând, totodată, p. 43 din *Regulamentul CEC privind reflectarea campaniei electorale la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova*. Potrivit acestui punct din document, *realizatorii și moderatorii emisiunilor de dezbateri electorale au următoarele obligații: să fie imparțiali; să formuleze clar întrebările, evitând abordarea tendențioasă sau părtinitoare*. Aceeași observație este valabilă și în cazul reprezentantului PR, Vasile Tarlev, invitat în aceeași emisiune de dezbateri. Replicile și comentariile moderatorului se înscriu în categoria *comportament neadecvat* față de un concurent electoral și încălcă p. 43 din Regulamentul CEC.

Jurnal TV a difuzat, în perioada 01-08 noiembrie 2014, două emisiuni de dezbateri în limba română și una în limba rusă, cu o durată totală de 140 de minute. Cei 10 invitați în platou, reprezentanți ai 9 partide și un candidat independent, au avut la dispoziție câte 11 minute fiecare pentru prezentarea platformei și dezbateră acesteia. Atitudinea moderatorului emisiunii în limba rusă a fost una *imparțială* față de concurenții electorali. În ceea ce privește emisiunile în limba română, în trei cazuri atestăm un *comportament neadecvat* din partea moderatorului. Primul se referă la atitudinea față de reprezentantul PPCD, Radu Bușilă, prezent la dezbateri pe 3 noiembrie 2014. Moderatorul a comentat, în două rânduri, afirmațiile invitatului, inclusiv, o dată sugerându-i că nu are dreptate în privința principiilor funcționării economiei de piață. Alte două cazuri de atitudine *defavorizantă* față de un concurent electoral s-au atestat în emisiunea de pe 4 noiembrie 2014. La primul caz sunt atribuite calificarea, pe un ton zeflemitor, a tezelor din programul electoral al PCR, dar și întreruperea, de mai multe ori a discursului reprezentantului acestei formațiuni, Eliza Moscalciuc. Al doilea caz se referă la insistența cu care moderatorul afirmă că Mihai Godea (PAD) ar avea legături privilegiate cu Vladimir Plahotniuc, argumentând aceste afirmații prin zvonuri.

Cele două emisiuni de dezbateri (una în limba română și una în limba rusă) de la Accent TV au durat împreună 86 de minute, au avut 5 invitați, reprezentanți ai 5 partide politice, și un invitat care nu s-a prezentat la dezbateri. Participanții au avut câte 13 minute pentru expunere, iar moderatorul a avut o atitudine *imparțială* față de aceștia.

Concluzii:

- În perioada 01-08 noiembrie 2014, trei din cele 12 posturi tv monitorizate au difuzat emisiuni de dezbateri electorale;
- În linii mari, moderatorii au avut un comportament adecvat față de concurenții electorali. Totuși, la posturile tv Moldova 1 și Jurnal TV s-au înregistrat abateri în acest sens, fapt ce știrbește din valoarea pe care trebuie să o aibă dezbaterile televizate într-o campanie electorală corectă.

ABREVIERI PENTRU PARTIDELE POLITICE ȘI CONCURENȚII ELECTORALI ÎNREGISTRAȚI

Nr.	Partidul politic	Abreviere	Președinte
01.	Partidul Comuniștilor din Republica Moldova	*PCRM	Vladimir VORONIN
02.	Partidul Liberal-Democrat din Moldova	*PLDM	Vlad FILAT
03.	Partidul Democrat din Moldova	*PDM	Marian LUPU
04.	Partidul Liberal	*PL	Mihai GHIMPU
05.	Partidul Liberal Reformator	*PLR	Ion HADÂRCĂ
06.	Partidul Socialiștilor din Republica Moldova	*PSRM	Igor DODON
07.	Partidul "Renaștere"	*PR	Vadim MIȘIN
08.	Partidul Acțiunea Democratică	*PAD	Mihai GODEA
09.	Partidul Agrar din Moldova	PAM	Anatolie POPUȘOI
10.	Partidul Socialist din Moldova	PSM	Victor MOREV
11.	Partidul Legii și Dreptății	PLD	Nicolai ALEXEI
12.	Partidul Popular Creștin Democrat	*PPCD	Victor CIOBANU
13.	Mișcarea Profesioniștilor "Speranța-Надежда"	MPSN	Vladimir FLOREA
14.	Partidul pentru Unirea Moldovei	PpUM	Ghenadie CALARAȘ
15.	Partidul Social Democrat	PSD	Victor ȘELIN
16.	Mișcarea social-politică "Forța Nouă"	MFN	Valeriu PLEȘCA
17.	Mișcarea social-politică Republicană "Ravnopravie"	*MR	Valeriu CLIMENCO
18.	Partidul Verde Ecologist	*PVE	Anatolie PROHNIȚCHI
19.	Partidul Noua Opțiune Istorică	NOI	Victor ALEXEEV
20.	Partidul Popular Republican	PPR	Nicolae ANDRONIC
21.	Partidul Republican din Moldova	PRM	Andrei STRATAN
22.	Partidul Muncii	PM	Gheorghe SIMA
23.	Uniunea Centristă din Moldova	*UCM	Mihai PETRACHE
24.	Partidul European	PE	Viorel GHIMPU
25.	Partidul Popular Democrat din Moldova	PPDM	Valeriu PASAT
26.	Partidul "Moldova Unită – Единая Молдова"	PMU	Vladimir ȚURCAN
27.	Partidul Conservator	PC	Natalia NIRCA
28.	Partidul Național Liberal	*PNL	Vitalia PAVLICENCO
29.	Mișcarea "Acțiunea Europeană"	MAE	Veaceslav UNTILĂ
30.	Partidul „Pentru Neam și Țară”	PpNT	Nicolae UȚICĂ
31.	Mișcarea social-politică a Romilor din R. Moldova	MRRM	Vasile DRANGOI
32.	Partidul "Patrioții Moldovei"	*PPM	Mihail GARBUZ
33.	Partidul „Casa Noastră - Moldova”	PCNM	Oleg ONIȘCENCO
34.	Mișcarea Populară Antimafie	*MPA	Sergiu MOCANU
35.	Partidul Popular din Republica Moldova	*PPRM	Alexandru OLEINIC
36.	Partidul „Democrația Acasă”	*PDA	Vasile COSTIUC
37.	Partidul Regiunilor din Moldova	PRM*	Mihail FORMUZAL
38.	Partidul Popular Socialist din Moldova	PPSM	Victor STEPANIUC
39.	Partidul Forța Poporului	*PFP	Nicolae CHIRTOACĂ
40.	Partidul Comunist Reformator din Moldova	*PCR	Ruslan POPA
41.	Partidul Politic „Patria”	*PPP	Emilian CIOBU
42.	Mișcarea Populară pentru Uniunea Vamală	MPpUV	Oleg TOPOLNIȚKI
43.	Partidul Societății Progresiste	PSP	Marin LIVĂDARU
-	Blocul Electoral Alegerea Moldovei – Uniunea Vamală	*BE-UV	
-	Candidatul independent Oleg Cernei	*CI-OC	
-	Candidatul independent Oleg Brega	*CI-OB	
-	Candidatul independent Anatolie Doga	*CI-AD	
-	Candidatul independent Valeriu Pleșca	*CI-VP	
-	Candidatul independent Petru Stamati	CI-PS	

*Concurenți electorali